

Anonimizirana različica

Prevod

C-61/21 - 1

Zadeva C-61/21

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

2. februar 2021

Predložitveno sodišče:

Cour administrative d'appel de Versailles (Francija)

Datum predložitvene odločbe:

29. januar 2021

Tožeča stranka:

JP

Toženi stranki:

Ministre de la Transition écologique

Premier ministre

[...] (ni prevedeno)

[...] (ni prevedeno)

Cour administrative d'appel de Versailles

[...] (ni prevedeno)

Občna seja

[...] (ni prevedeno)

Obravnava z dne 20. januarja 2021

Odločba z dne 29. januarja 2021

[...] (ni prevedeno)

Na podlagi naslednjega postopka:

Predhodni postopek v sporu

JP je Tribunal administratif de Cergy-Pontoise (upravno sodišče v Cergyju-Pontoiseu) predlagal:

1. naj razglasi ničnost odločbe zaradi molka organa, s katero je préfet du Val-d'Oise (prefekt departmaja Val-d'Oise) zavrnil sprejetje ukrepov za rešitev njegovih zdravstvenih težav, povezanih z onesnaženostjo okolja;
2. naj prefektu naloži, da v roku dveh tednov in pod grožnjo denarne kazni v višini 3.000 EUR za vsak dan zamude sprejme vse ukrepe, za katere je pristojen, za rešitev njegovih zdravstvenih težav, povezanih z alergijami zaradi onesnaženosti zraka, in med drugim popravi odloke o dovoljenju za naprave, ki pomenijo tveganje za okolje, tako da vanje vključi sistematično obveznost podjetij, za katera velja ta zakonodaja, da začasno prenehajo z emisijami onesnaževal, če meteorološko opozorilo pokaže resno nevarnost preseganja mejnih vrednosti;
3. naj prefektu departmaja Val-d'Oise in državi naloži izvajanje vseh priporočil Evropske komisije, ki izhajajo zlasti iz njenega uradnega obvestila z dne 15. februarja 2017, in 12 priporočil, ki jih je računsko sodišče izdalo v poročilu iz januarja 2016;
4. naj pred odločitvijo imenuje dva izvedenca, da izmerita onesnaženost zraka in njen vpliv na ugotovljena obolenja;
5. naj, če ta izvedenca ne bosta imenovana, državi naloži, da mu mora plačati 6 milijonov EUR kot povračilo za škodo na njegovem zdravju in 15 milijonov EUR kot povračilo za njegovo nepremoženjsko škodo, škodo zaradi anksioznosti ter telesno, estetsko, fizično in psihično škodo.

Tribunal administratif de Cergy-Pontoise (upravno sodišče v Cergyju-Pontoiseu) je te predloge zavrnilo s sodbo št. 1510469 z dne 12. decembra 2017.

Postopek pred predložitvenim sodiščem:

JP, ki ga zastopa g. Gimalac, avocat, s tožbo in štirimi vlogami, ki so bile evidentirane 25. aprila 2018, 16. januarja 2019, 28. maja 2019, 15. januarja 2020 in 23. septembra 2020, sodišču predlaga:

1. naj to sodbo razveljavi;
2. naj ugodi njegovim predlogom na prvi stopnji;
3. naj državi naloži plačilo zneska 3.500 EUR na podlagi člena L. 761-1 code de justice administrative (zakonik o upravnem sodstvu).

JP trdi, da:

– je država na podlagi člena L. 220-1 code de l'environnement (okoljski zakonik) odgovorna za kakovost zraka;

2

- je upravno sodišče napačno presodilo, da prefekt departmaja Val-d'Oise nima nobene diskrecijske pravice pri izvajanju predpisov v zvezi z onesnaženostjo zraka, saj ima posebna nadzorna pooblastila in ni dokazal, da je sprejel vse ukrepe, zahtevane v primeru preseganja mejnih vrednosti onesnaženosti v regiji Ile-de-France ali na področju nadzora nad napravami, ki pomenijo tveganje za okolje;
- preseganje mejnih vrednosti onesnaženosti lahko povzroči nastanek odgovornosti države v razmerju do njega glede na obveznosti, ki jih določa evropska direktiva z dne 21. maja 2008;
- je država odgovorna na podlagi svoje obveznosti, da sprejme vse ukrepe, potrebne za zaščito življenja oseb;
- se lahko uveljavlja tudi odgovornost države za tveganje;
- je upravno sodišče neupravičeno zavrnilo njegov predlog za izdelavo izvedenskega mnenja;
- sta dokazana povezava med onesnaženostjo zraka in njegovim zdravstvenim stanjem ter obstoj škode zaradi anksioznosti in neobstoja informacij.

Minister za ekološki in solidarni prehod v odgovoru na tožbo, ki je bil evidentiran 21. marca 2019, predlaga, naj se tožba zavrne.

Trdi, da navajani tožbeni razlogi niso utemeljeni.

JP je bila z odločbo z dne 25. maja 2018 odobrena polna pravna pomoč.

Ob upoštevanju drugih listin iz spisa;

Ob upoštevanju:

- Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin;
- Pogodbe o delovanju Evropske unije;
- Direktive [...] (ni prevedeno) [Evropskega parlamenta in Sveta] 2008/50/ES z dne 21. maja 2008 o kakovosti zunanega zraka in čistejšem zraku za Evropo ((UL 2008, L 152, str. 1));
- okoljskega zakonika;
- sodb Sodišča Evropske unije [...] (ni prevedeno) z dne 19. novembra 2014 (ClientEarth (C-404/13, EU:C:2014:2382)) in [...] (ni prevedeno) z dne 24. oktobra 2019 (Komisija/Francija (Preseganje mejnih vrednosti za dušikov dioksid) (C-636/18, EU:C:2019:900));

– odločb Conseil d'État (državni svet) št. 394254 z dne 12. julija 2017 in št. 428409 z dne 10. julija 2020 v okviru izvajanja sodne pristojnosti;

– zakonika o upravnem sodstvu.

[...] (ni prevedeno)

Ob upoštevanju naslednjega:

1. JP je 12. decembra 2017 vložil pritožbo zoper sodbo št. 1510469, s katero je Tribunal administratif de Cergy-Pontoise (upravno sodišče v Cergyju-Pontoiseu) zavrnilo njegove predloge med drugim za razglasitev ničnosti odločbe zaradi molka organa, s katero je prefekt departmaja Val-d-Oise zavrnil sprejetje ukrepov za rešitev njegovih zdravstvenih težav, povezanih z onesnaženostjo zraka, in odškodnino države za različno škodo, ki jo pripisuje tej onesnaženosti, ocenjeno na 21 milijonov EUR.

Pravni okvir spora:

2. Po eni strani člen 1 Direktive [...] (ni prevedeno) [2008/50] določa: „*Ta direktiva določa ukrepe, katerih namen je: 1. opredelitev in določitev ciljev glede kakovosti zunanjega zraka, da bi se izognili škodljivim učinkom na zdravje ljudi in okolje kot celoto, jih preprečili ali zmanjšali; [...].*“ Člen 4 te direktive določa: „*Države članice določijo območja in aglomeracije na vsem svojem ozemlju. Ocenjevanje in upravljanje kakovosti zraka se izvaja na vseh območjih in v vseh aglomeracijah.*“ Člen 13(1) te direktive določa: „*Države članice zagotovijo, da po vseh njihovih območjih in aglomeracijah ravni žveplovega dioksida, PM₁₀, svinca in ogljikovega monoksida v zunanjem zraku ne presežejo mejne vrednosti iz Priloge XI. / Mejne vrednosti dušikovega dioksida in benzena, določene v Prilogi XI, ne smejo biti presežene po datumih, določenih v Prilogi XI. [...].*“

3. Po drugi strani [...] (ni prevedeno) člen 23(1) Direktive [...] (ni prevedeno) [2008/50] določa: „*Kadar na določenih območjih ali v aglomeracijah ravni onesnaževal v zunanjem zraku presežejo katero koli mejno vrednost ali ciljno vrednost ter katero koli sprejemljivo preseganje, ki velja za posamični primer, države članice zagotovijo, da se pripravijo načrti za kakovost zraka na navedenih območjih ali aglomeracijah, da bi bila dosežena s tem povezana mejna vrednost ali ciljna vrednost iz prilog XI in XIV. / V primeru preseganj teh mejnih vrednosti, za katere je rok za doseg skladnosti že potekel, se v načrtih za kakovost zraka predvidijo ustrezni ukrepi, tako da bo lahko obdobje preseganja čim krajše. Poleg tega lahko načrti za kakovost zraka vključujejo posebne ukrepe za zaščito občutljivih skupin prebivalstva, vključno z otroki. / Ti načrti za kakovost zraka vključujejo vsaj informacije iz oddelka A Priloge XV ter lahko obsegajo ukrepe v skladu s členom 24. Navedeni načrti se nemudoma sporočijo Komisiji, vendar ne pozneje kot dve leti po koncu leta, v katerem je bilo zabeleženo prvo preseganje [...].*“

4. JP v utemeljitev odškodninskih zahtevkov iz tožbe med drugim trdi, da je škoda na zdravju, ki jo je utrpel, posledica poslabšanja zunanega zraka na geografskem območju regije Ile-de-France, v kateri prebiva. Ker JP meni, da je to poslabšanje posledica dejstva, da so francoski organi kršili obveznosti, ki jih imajo na podlagi določb Direktive 2008/50 [...] (ni prevedeno), navedenih v točkah 2 [...] (ni prevedeno) in 3 [...] (ni prevedeno) zgoraj, na tej podlagi uveljavlja odgovornost države, da bi dosegel povračilo za zatrjevano škodo na zdravju.

Resna težava glede razlage prava Evropske unije, ki izhaja iz tožbe JP:

5. Za odgovor na odškodninske zahtevke JP je treba pojasniti obseg določb člena 13(1) [...] (ni prevedeno) in člena 23(1) [...] (ni prevedeno) Direktive 2008/50 [...] (ni prevedeno) v zvezi z nastankom pravice posameznikov do povračila za škodo na njihovem zdravju v primeru dovolj resne kršitve obveznosti, ki izhajajo iz teh določb, s strani države članice Evropske unije.

6. Pri tem vprašanju, ki je odločilno za rešitev spora, obstaja resna težava glede razlage prava Unije. Zato ga je treba na podlagi člena 267 Pogodbe o delovanju Evropske unije predložiti Sodišču Evropske unije in do njegove odločitve prekiniti odločanje o tožbi JP.

JE SKLENILO:

Člen 1: Odločanje o tožbi, ki jo je vložil JP, se prekine, dokler se Sodišče Evropske unije ne izreče o naslednjih vprašanjih:

1. Ali je treba upoštevna pravila prava Evropske unije, ki izhajajo iz člena 13(1) [...] (ni prevedeno) in člena 23(1) [...] (ni prevedeno) Direktive 2008/50/ES z dne 21. maja 2008 o kakovosti zunanega zraka in čistejšem zraku za Evropo [(UL 2008, L 152, str. 1)], razlagati tako, da imajo posamezniki v primeru, da država članica Evropske unije dovolj resno krši obveznosti, ki izhajajo iz teh pravil, pravico, da od zadevne države članice prejmejo povračilo za škodo na njihovem zdravju, ki je v neposredni in gotovi vzročni zvezi s poslabšanjem kakovosti zraka?

2. Če lahko na podlagi določb, navedenih zgoraj, dejansko nastane taka pravica do povračila škode na zdravju, kateri pogoji veljajo za nastanek te pravice, zlasti z vidika datuma, glede na katerega je treba presojeti obstoj kršitve, ki jo je mogoče pripisati zadevni državi članici?

[...] (ni prevedeno)